

SXEDIO.GC1

11.6.1953: ΤΟ ΑΚΕΛ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΣΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΩΝ ΝΑ ΘΕΩΡΟΥΝ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΛΛΑ Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΧΩΡΕΙ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΙΣ **28** ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΣΤΟΝ Ι.Ν. ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ενώ το Μάιο του **1953** ο Κυβερνήτης της Κύπρου Αντριου Ράϊτ αρνείτο να διενεργήσει δημοψήφισμα και ενημέρωνε το Μακάριο ότι η Βρετανία θεωρούσε το θέμα της Κύπρου κλειστό καλούσε το λαό να συμμετάσχει σε εκδηλώσεις που προγραμματιζε με την ευκαιρία της Στέψης της νέας Βασίλισσας Ελισάβετ, που θα γίνονταν την πρώτη εβδομάδα του Ιουνίου.

Η Εθναρχία απέφυγε να πάρει θέση και άφησε τα στελέχη της Δεξιάς να αποφασίσουν μόνα τους πως θα ενεργούσαν σε αντίθεση με την Αριστερά που όχι μόνο κάλεσε το λαό σε αποχή, αλλά ζήτησε και από την Εθναρχία να πάρει σαφή θέση καλώντας όλους σε αποχή.

Παρ' όλον τούτο, η μαχητική πτέρυγα του Μακαρίου, η οργάνωση Νεολαίας ΠΕΟΝ, οργάνωσε διαδηλώσεις καλώντας μάλιστα το λαό να σαμποτάρει τις εκδηλώσεις του Κυβερνήτη που θα γίνονταν σε δημόσια κτίρια με διεξιώσεις, φωταγωγήσεις, παρελάσεις και γιορτασμούς στα σχολεία. Παρόμοιες διαδηλώσεις οργάνωσε και η νεολαία της Αριστεράς ΑΟΝ, αλλά ξεχωριστές και όχι συντονισμένες με την ΠΕΟΝ.

Σαν κόπασε η θύελλα που ξέσπασε στη νήσο με συλλήψεις πολλές φορές νεαρών, το σπάσιμο των αναμνηστικών δώρων- κυρίως φλυντζανιών σε παιδιά- και άλλων δώρων, ο Μακάριος προχώρησε στην καλύτερη οργάνωση του συλλαλητηρίου που είχε εξαγγείλει για να πιέσει τον Κυβερνήτη να δεχθεί τη διοργάνωση του δημοψηφίσματος.

Στην προσπάθεια του αυτή ο Μακάριος ενήργησε ως πραγματικός ηγέτης του λαού, θέλοντας να δώσει καθολικότητα στην εκδήλωση που προγραμματιζε

έδειξε ότι οδεν θα αρνιόταν και τη συμπαράσταση της Αριστεράς και τη συμμετοχή της ακόμη και στο συλλαλητήριο

Από την άλλη η αριστερά, ευρισκομένη μακριά από τις πρωτοβουλίες της Εθναρχίας προχώρησε και κάλεσε τα μέλη και τους οπαδούς της να συμμετάσχουν στο συλλαλητήριο.

Από πολύ νωρίς ο Εζεκίας Παπαϊωάννου, Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ (7.6.53) σε άρθρο του στο "Νέο Δημοκράτη", όργανο του ΑΚΕΛ, άφηνε την πόρτα ανοικτή για συμμετοχή και της Αριστεράς στο συλλαλητήριο προτείνοντας όμως κοινή πορεία στο μέλλον με την αποστολή κοινής πρεσβείας στον ΟΗΕ:

"Ο Αρχιεπίσκοπος ανακοίνωσε πως μέσα σε τούτο το μήνα θα κληθεί ο λαός σε παγκύπριο συλλαλητήριο για να εγκρίνει το διάβημα προς τον ΟΗΕ. Το συλλαλητήριο επιβάλλεται να παραγματοποιηθεί. Επιβάλλεται όμως να είναι ενιαίο, πανεθνικό συλλαλητήριο που θα ισοδυναμεί με δημοψήφισμα σε όγκο και αγνιστική διάθεση. Και τούτο θα το πετύχουμε αν είμαστε σε θέση να πάμε στο λαό και να πούμε πως το διάβημα που πρόκειται να γίνει προς τον ΟΗΕ, θάναι ένα ενιαίο διάβημα, ένα διάβημα που θα φέρει την υπογραφή όλων των αιρετών δημάρχων, όλων των κομμάτων και οργανώσεων, θάναι με λίγα λόγια, ένα διάβημα, αντιπροσωπευτικό ολοκλήρου του λαού, ανεξάρτητα από ιδεολογικές διαφορές και κοινωνικές πεποιθήσεις.

Τότε θάχουμε πραγματικά σύσσωμο το λαό για μια ατελεύτητη λαοθάλασσα, σ' αυτό το συλλαλητήριο. Αυτή και μόνο η ανακοίνωση πως ο σκοπός του συλλαλητηρίου θάναι η έγκριση κοινού διαβήματος προς τον ΟΗΕ, θα ξεσηκώσει τέτοιο ενθουσιασμό μέσα στο λαό, που θα δώσει ολότελα νέο τόνο και ρυθμό στον εθνικο- απελευθερωτικό μας αγώνα.

Εξάλλου η απήχηση που θάχει στους κύκλους του ΟΗΕ ένα υπόμνημα υπογραμμένο από την Εθναρχία, όλους τους δημάρχους, όλα τα κόμματα και τις οργανώσεις θάναι περισσότερο ευνοϊκή γιατί θα τους δώσει άμεσα να καταλάβουν πως σύσσωμος ο λαός

υποστηρίζει το διάβημα. Θ' αφοπλίσει την ιμπεριαλιστική προπαγάνδα ότι δήθεν την Ένωση θέλει μόνο η Εκκλησία της Κύπρου και θα ισχυροποιήσει την απαίτηση μας για διενέργεια δημοψηφίσματος υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Παράλληλα μ' αυτό μια πρεσβεία αντιπροσωπευτική ολοκλήρου του λαού, που θα μεταβεί στον ΟΗΕ, κατά την προσεχή γενική του συνέλευση και θ' αποταθεί προς όλες ανεξάρτητα τις χώρες μέλη του, όπως διακήρυξε με την επάνοδο του ο Αρχιεπίσκοπος, θα προωθήσει όσο ποτέ άλλοτε την εθνική μας υπόθεση.

Αυτά κατά τη γνώμη μας είναι τα διαβήματα, που θα συντελέσουν στην ισχυροποίηση του εθνικού μας αγώνα και θα μπάσουν την υπόθεση μας στην τροχιά της αποτελεσματικής πάλης για τη λευτεριά".

Στις 11 Ιουνίου ο Παπαϊωάννου υπέβαλε τις απόψεις του και εγγράφως προς το Μακάριο με επιστολή του έπειτα από απόφαση του Πολιτικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του Κόμματος του.

Με την επιστολή του ζητούσε, αφού θα έδινε το παρόν της η Αριστερά στο συλλαλητήριο να είχε και κάποια αναγνώριση της προσφοράς της αυτής: Σύσκεψη του Εθναρχικού με συμμετοχή των δημάρχων της Αριστεράς για καθορισμό πορείας αγώνα και σύσταση Εθνικού Εκτελεστικού Σώματος, το οποίο θα συντόνιζε τον αγώνα παράλληλα με την αποστολή κοινής πρεσβείας στον ΟΗΕ:

Ανέφερε ο Παπαϊωάννου:

"Μακαριώτατε,

Το Πολιτικόν Γραφείον της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ εμελέτησε σήμεραν επισταμένως όλους τους παράγοντες, οι οποίοι καθορίζουν την εξέλιξιν του εθνικο-απελευθερωτικού μας αγώνος ες το άμεσον προσεχές μέλλον και μας εξουσιοδότησε να σας υποβάλωμεν τες ακόλουθες απόψεις και προτάσεις:

1. Συμφωνούμεν απολύτως ότι εις την απάντησιν του κυριάρχου, ότι τάχα το Κυπριακόν είναι και θα παραμείνη "κλειστόν" είναι ανάγκη να δοθή μία άμεσος απάντησις του λαού με ένα Παγκύπριον Συλλαλητήριον

διαμαρτυρίας. Συμφωνούμεν επίσης ότι ο δρόμος προς τα Ηνωμένα Έθνη είναι ο μόνος ενδεδειγμένος δρόμος διά να προβάλωμεν την αξίωσιν μας επισήμως εις τον διεθνή πολιτικόν στίβον και ότι ανάλογον διάβημα πρέπει να είναι μέσα εις τους σκοπούς του συλλαλητηρίου. Δεν έχομεν καμμίαν αντίρρησιν σχετικώς με την ημερομηνίαν που πρέπει να γίνη το Συλλαλητήριο και δηλώνομεν κατ' αρχήν, ότι θα εργασθώμεν με όλες μας τες δυνάμεις διά την απόλυτον επιτυχίαν του.

2. Ενδιαφερόμενοι ειλικρινώς διά την πλήρη επιτυχίαν του αντικειμενικού σκοπού τον οποίον καθορίζει το παρόν στάδιον του εθνικού αγώνος προτείνομεν τα κατωτέρω μέτρα, τα οποία κατά την γνώμην μας πρέπει να θεωρηθούν ουσιώδη:

α). Να δοθή εις όλον τον κυπριακόν λαόν να αντιληφθή ότι το συλλαλητήριο της 28ης Ιουνίου δεν είναι εθνική εκδήλωσις μιας και μόνης πολιτικής παρατάξεως, αλλ' ότι θα είναι ένα ενιαίον παλλαϊκόν, πραγματικώς Εθνικόν Συλλαλητήριο. Η έκκλησις διά το Συλλαλητήριο, πρέπει να απευθυνθή προς όλου ανεξαιρέτως τους υποδούλους κυπρίους, ανεξαρτήτως πολιτικής παρατάξεως.

Όσοι γίνεται παραδεκτόν ότι αγωνίζονται διά την Ένωσιν ας κληθούν εις εθνικόν συναγερμόν, εις κινητοποίησιν αγωνιστικής συναδελφώσεως, διαμαρτυρίας και απαιτήσεως. Αλλοίμονον εάν και αυτήν τη κρίσιμον στιγμήν, ο λαός διαχωρίζεται εις παρατάξεις πατριωτών και απάτριδων, εις κατηγορίας προβάτων και λύκων. Εάν αυτό γίνη, πρώτος ο ίδιος ο λαός θα απογοητευθή. Ο κυρίαρχος θα μας ειρωνευθή και πάλιν, οι χώρες από τις οποίες ζητούμεν υποστήριξιν δεν θα μας υπολογίσουν ως άξιους εθνικούς αγωνιστές οι αντικειμενικοί σκοποί του αγώνος δεν θα πραγματοποιηθούν. Τελικώς ο ξένος κυρίαρχος και οι υποστηρικταί θα ενθαρρυνθούν και η επίθεσις των προς περαιτέρω διάσπασιν του εθνικού μας μετώπου θα επαναληφθή με ιδιαιτέραν δύναμιν.

β. Εις τες εντολές του παγκυπρίου

συλλαλητηρίου είναι ανάγκη να δοθή το μεγαλύτερον δυνατόν κύρος. Αυτό ημπορεί να γίνη κατά την γνώμη μας με τον ακόλουθον τρόπον: Την ημέραν του συλλαλητηρίου και εις κατάλληλον χρόνον να συνέλθουν υπό την προεδρίαν σας εις ευρείαν σύσκεψιν τα μέλη του Εθναρχικού Συμβουλίου, όλοι οι αιρετοί δήμαρχοι και αντιδήμαρχοι μετά των Ελλήνων συμβούλων των, εκπρόσωποι όλων των πολιτικών και άλλων Παγκυπρίων Οργανώσεων, αντιπρόσωποι του τύπου και άλλοι ίσως ανεξάρτητοι πολιτικοί παράγοντες. Η σύσκεψις αυτή να προβή εις ανταλλαγήν γνώμων διά την καλυτέραν οργάνωσιν του αγώνος και να εγκρίνη εις τελικήν διατύπωσιν τα διασβήματα προς την βρετανικήν Κυβέρνησιν, και τα Ηνωμένα Έθνη.

Αυτά τα δυο ντοκουμέντα, αφού υπογραφούν υπό της Μακαριότητος σας, να προσυπογραφούν και από όλους τους δημάρχους των πόλεων και κωμοπόλεων καθώς και τους εκπροσώπους όλων των πολιτικών κομμάτων και οργανώσεων. Η προσυπογραφή αυτών των ντοκουμέντων εκ μέρους όσων αναφέραμε θα δώση εις τα διαβήματα μας μεγάλην ενισχυτικήν δύναμιν, συνεπώς μεγαλυτέραν βαρύτητα ιστορικήν και πρακτικήν αξίαν. Τότε οι Βρετανοί κυρίαρχοι θα έχουν να σκεφθούν σοβαρώτερα κατά πόσον το κυπριακόν "παραμένει κλειστόν". Τότε τα Ηνωμένα Έθνη θα δώσουν μεγαλυτέραν προσοχήν, τότε και η ελληνική Κυβέρνησις προς την οποίαν και πάλιν πρέπει να αποταθώμεν- δυνατόν να ανεργήση δραστικώτερον και θετικώτερον.

γ. Το διάβημά μας προς την Βρετανικήν Κυβέρνησιν και τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να ακολουθήση η άμεσος συγκρότησις μιας αναμφισβητήτου κύρους και αντιπροσωπευτικότητος εθνικής Πρεσβείας. Δεν είναι καθόλου δύσκολον να εκλεγή από την ευρείαν σύσκεψιν η εθνική Πρεσβεία και να ανακοινωθή εις τον λαόν την επομένην του Συλλαλητηρίου. Την συγκρότησιν μιας τοιαύτης πρεσβείας θα διευκολύνη πολύ το πνεύμα υποχωρητικότητος της Λαϊκής Παρατάξεως, η οποία ολιγώτερον ενδιαφέρεται διά τα

πρόσωπα και πεισσότερον δι' ένα κοινώς παραδεκτόν πρόγραμμα δράσεως. Η έγκαιρος συγκρότησις και αποστολή Εθνικής Πρεσβείας, η οποία θα έχει την εμπιστοσύνην και ενίσχυσιν όλου του λαού είναι ένας βασικός παράγων διά την αξιοποίησιν των διαβημάτων μας.

δ. Πρέπει επίσης να συσταθή ένα Παγκύπριον Εθνικόν Εκτελεστικόν Σώμα, το οποίον θα συντονίζει τον αγώνα εις το εσωτερικόν, παραλλήλως προς την δράσιν της Πρεσβείας ούτως ώστε να δοθή ουσιώδης ενίσχυσις του αγώνος εις το εξωτερικόν. Αυτό το σώμα είναι ορθόν να απαρτίζεται από εκπροσώπους της Εθναρχίας, τους δημάρχους όλων των πόλεων και κωμοπόλεων και εκπροσώπους των πολιτικών και άλλων οργανώσεων. Το σώμα αυτό ημπορεί να είναι προσωρινό, πάντως πρέπει να εργασθή καθ' όλην την περίοδον της σημερινής φάσεως του αγώνος.

Αυτές είναι, Μακαριώτατε, οι προτάσεις μας διά την εκτέλεσιν σοβαρών Εθνικών καθηκόντων της παρούσης στιγμής, θεωρούμεν τες προτάσεις μας αυτές τίμιες, εθνικές πατριωτικές, ανυστερόβουλες. Ο καθένας δύναται να κρίνη με λογικά επιχειρήματα και να επικρίνη τες προτάσεις μας. Ημείς θα δεχθώμεν ευχαρίστως την ειλικρινή κριτικήν. Υπογραμμίζομεν ότι δεν αποβλέπομεν εις κομματικόν κέρδος αλλά εις το γενικόν εθνικόν όφελος.

Με τη ελπίδα ότι αι προτάσεις μας αυταί θα τύχουν προσοχής με πίστιν εις την ιεράν υπόθεσιν του λαού και εις τες αγωνιστικές του δυνάμεις.

Διατελούμεν

μετά σεβασμού

Ε. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

Γενικός Γραμματεύς".

Ο Μακάριος ήθελε να δείξει μαζικότητα στο συλλαλητήριο και γι' αυτό, ενώ δεν απαντούσε στις εκκλήσεις της Αριστεράς, αφήνοντας να φανεί ότι ευχαρίστως θα τους δέχονταν χωρίς όμως δέσμευση και δήλωση εκ μέρους του και προχώρησε στον καθορισμό

του χώρου του συλλαλητηρίου: Το στάδιο ΓΣΠ.

Ο Κυβερνήτης όμως αρνήθηκε να δώσει άδεια για πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Πριν ακόμα ο Μακάριος αποφασίσει πως θα ενεργήσει είχε μπροστά του μια νέα επιστολή του ΑΚΕΛ με την οποία επαναλάμβανε την πρόταση του για κοινή σύσκεψη του Εθναρχικού, των δημάρχων και άλλων παραγόντων και παράλληλα καλείτο να προκηρύξει την 29ην Ιουνίου, σαν μέρα μαχητικών εκδηλώσεων και όπως οργανωθεί " Γενική στάση εργασίας", όπως την χαρακτήρισε η Κ.Ε. του Κόμματος σε ανακοίνωση της.

Ανέφερε το ΑΚΕΛ στη νέα πρόταση προς το Μακάριο:

"Μακαριώτατε,

Το Πολιτικόν Γραφείον της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ μας εξουσιοδότησε όπως επανέλθωμεν επί των Εθνικών Προτάσεων μας της 11ης Ιουνίου, έχοντες υπ' όψιν όλας τας νεωτέρας εξελίξεις και ιδιαιτέρως την εκ μέρους των βρετανικών αρχών απαγόρευσιν του συλλαλητηρίου της 28ης Ιουνίου.

1. Το Πολιτικόν Γραφείον της Κ. Ε. του ΑΚΕΛ διαπιστώνει ότι ο ξένος κυρίαρχος εξεμεταλλεύθη διά μίαν ακόμη φοράν τον εθνικόν μας διχασμόν. Ο ξένος κυρίαρχος έχει προχωρήσει και πάλιν εις την παράβασιν στοιχειωδών Εθνικών- δημοκρατικών και ατομικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Κυπριακού λαού. Κύριος σκοπός του κυριάρχου είναι η αναχαίτησις της ενιαίας πορείας του κυπριακού λαού προς τον ΟΗΕ και η καταστολή κάθε εθνικής δράσεως μας, η προώθησις γνωστών ανθενωτικών σχεδίων τα οποία θα πλαστογραφούν τον πόθον και την αξίωσιν μας δι' Ένωσιν και τα οποία δεν ανταποκρίνονται εις τας αρχάς περί αυτοδιαθέσεως.

2. Τα τελευταία αντιλαϊκά μέτρα με την δίχως βάσιν και δικαιολογίαν απογόρευσιν του συλλαλητηρίου της 28ης σχολιάζονται ευρύτατα από τον υπόδουλον Κυπριακόν λαόν. Όλα τα σχόλια του λαού δικαιώνουν

τες προτάσεις μας της 11ης Ιουνίου. Όλος ο λαός πείθεται από την πικράν του πείραν ότι μόνον η αντεθνική πολιτική της εθνικής διάσπασης διευκολύνει τον ξένον κυρίαρχον. Όλος ο λαός εκφράζεται ότι η Εθναρχία και η ηγεσία των δεξιών κομμάτων γενικώς πρέπει να επισπεύσουν μίαν ριζικήν αναθεώρησιν της τακτικής των και να υιοθετήσουν την αρχήν της εθνικής συνεργασίας.

3. Οι έχοντες υπ' όψιν τα πρόσφατα γεγονότα και συνεπείς προς τες αρχές τες οποίες υποστηρίζει σήμερον η μεγάλη πλειονότης του κυπριακού λαού, το Π. Γ. της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ σας προτείνει:

α). Ως υπέρτατον Εθνικόν καθήκον της σημερινής στιγμής και ως άμεσος απάντησις εις το ανελεύθερον" όχι" του ξένου κυρίαρχου να αποφασισθή η σύγκλησις Παγκυπρίου Εθνικής αντιπροσωπευτικής συσκέψεως την Κυριακήν 28 Ιουνίου 1953. Εις την προτεινομένην σύσκεψιν να κληθούν τα μέλη του Εθναρχικού Συμβουλίου, όλοι οι αιρετοί δήμαρχοι και αντιδήμαρχοι μετά των Ελλήνων συμβούλων των, οι αντιπρόσωποι όλων των κομμάτων και οργανώσεων, οι αντιπρόσωποι του τύπου και άλλοι εθνικοί πολιτικοί παράγοντες. Η σύσκεψις να διαδηλώση εκ μέρους του λαού την σφοδράν διαμαρτυρίαν της διά τα κυβερνητικά μέτρα να εγκρίνη διάβημα προς τον ΟΗΕ, συμφώνως προς την αρχικήν σας θέσιν, να πάρη κατ' αρχήν απόφασιν διά την αποστολήν εθνικής Πρεσβείας, να καλέση τον λαόν εις εθνικήν συσπείρωσιν και δράσιν.

β). Παραλλήλως προς την απόφασιν διά Παγκύπριον εθνικήν σύσκεψιν, να κληθή ο λαός εις Παγκύπριον μαζικήν διαμαρτυρίαν και απαίτησιν, εν ονόματι των αρχών περί αυτοδιαθέσεως των λαών, όπως η Κυβέρνησις επιτρέψη την πραγματοποίησιν του παγκυπρίου συλλαλητηρίου εις μίαν άλλην ημερομηνίαν.

Προτείνομεν όπως η Δευτέρα 29η Ιουνίου προκηρυχθή και υποστηριχθή από την Εθναρχίαν και όλες τς οργανώσεις ως ημέρα Παγκυπρίου πανεθνικής

διαμαρτυρίας του Κυπριακού λαού, διά μιάς ολιγοώρου ή ολοήμερου αποχής από κάθε εργασία και διά της ταυτοχρόνου υποβολής, γραπτών διαμαρτυριών από όλες τες πόλεις και τα χωριά της Κύπρου.

Μακαριώτατε,

Προσέξατε τες ανωτέρω εθνικές προτάσεις μας, οι οποίες πιστεύομεν ανταποκρίνονται πλήρως εις τας περιστάσεις και εις το Παγκύπριον παλλαϊκόν εθνικόν αίσημα. Μελετήσατε τας προτάσεις μας, ζητήσατε την γνώμην των συμβούλων σας, ενεργήσατε εντός των πλαισίων του εθνικού συμφέροντος. Ημείς είμεθα πάντοτε έτοιμοι για αγώνα κοινόν, εθνικόν. Αδιαφορούμεν δι' οιανδήποτε κομματικήν σκοπιμότητα, κατακρίνομεν κάθε στενόν κομματικόν υπολογισμόν, ο οποίος πλήττει τον παν εθνικόν μας αγώνα και εξυπηρετεί τους ξένους.

Μακαριώτατε,

Εμφορούμενοι από την καλήν πίστιν είμεθα έτοιμοι δι' άμεσον ανταλλαγήν γνώμων και διά συζήτησιν οιανδήποτε απόψεων οι οποίες τείνουν να βοηθήσουν τον αγώνα του λαού. Δι' αυτό παρακολουόμεν όπως δεχθήτε μίαν αντιπροσωπείαν μας, εις ημέραν και ώραν που εσείς θα θελήσετε να ορίσετε διά την συζήτησιν όλων των ζητημάτων και την εξομάλυνσιν τυχόν δυσπιστίας ή άλλων παρεξηγήσεων.

Αναμένοντες απάντησιν σας.

Διατελούμεν

μετά σεβασμού".

Ο Μακάριος όπως αγνόησε τις εισηγήσεις του ΑΚΕΛ και προχώρησε μόνος του στις αποφάσεις του. Ετσι, αντί άλλων εκδηλώσεων, αποφάσισε και κάλεσε το λαό σε συγκέντρωση στον ιερό ναό Φανερωμένης στη Λευκωσία, όπου δεν μπορούσε να επέμβει ο κυβερνήτης και να απαγορεύσει μια τέτοια εκδήλωση.

Ανέφερε σε εγκύκλιο του προς τον Κυπριακό λαό χωρίς καν να αναφέρεται στις προτάσεις της Αριστεράς:

"Ως είναι εις υμάς γνωστόν, η Εθναρχία Κύπρου απεφάσισεν, όπως την Κυριακήν, **28** Ισταμένου μηνός

Ιουνίου συγκροτηθή εν τω σταδίω Λευκωσίας Παγκύπριον συλλαλητήριον, το μεν προς διαμαρτυρίαν διά την αρνητικήν απάνητησιν της βρειτανικής Κυβερνήσεως εις την επιστολήν ημών, δι' ης εζητείτο αξιοποίησις του Κυπριακού Δημοψηφίσματος του 1950, ή η εκ νέου βάσει της κατά την 16ην Δεκεμβρίου 1952 αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών, το δε προς έκφρασιν της θελήσεως αυτού επί της προς τα Ηνωμένα Έθνη προσφυγής.

Καθορισθέντος του τρόπου της οργανώσεως του συλλαλητηρίου εζητήθη συναφώς και η προς συγκρότησιν τούτου κυβερνητική άδεια.

Άλλως όμως έδοξε τω Κυριάρχω. Εν τη προσπάθεια όπως καταπνίξη την φωνή της Κύπρου, και όπως παρεμποδίση πανηγυρικήν εκδήλωσιν του εθνικού πόθου του Κυπριακού λαού, ηρνήθη να παράσχη άδεια προς συγκρότησιν του συλλαλητηρίου.

Μετά τη άρνησιν ταύτην καθήκον ημών πρόκειται να δεηθώμεν του Κυρίου των δυνάμεων όπως τους μεν κυριάρχους ημών "οδηγήση εις οδόν ευθείαν" και "αποκαλύψη αυτοίς την δικαιοσύνην αυτού" ίνα μηκέτι των θείων βουλών και των διεθνών ανθρωπίνων δογμάτων παραβάται γίνωνται, τον δε δουλεύοντα και ταλαιπωρούμενον Κυπριακόν λαόν, "ρύσηται εκ χειρός αδίκου" και "εξαγάγη εις αναψυχήν" χαριζόμενος αυτώ την εθνικήν ελευθερίαν.

Εφ' ω καλούμεν πάντας υμάς την αυτήν ημέραν, 28ην Ιουνίου και ώραν 10.30 π.μ. εις τον ι. ναόν Φανερωμένης εν Λευκωσία, όπου και θα ομιλήσωμεν προς υμάς ουχί εν θλίψει και απογνώσει, αλλ' εν ελπίδι στερρά και πλήρει βεβαιότητι ότι το δίκαιον θα θριαμβεύση και η ημέρα της κυπριακής ελευθερίας συντόμως θα αναστείλη

Η δε του κυρίου χάρις και το άπειρον έλεος είη αεί μεθ' υμών.

Διάπυρος προς Θεόν Ευχέτης

+ Ο Κύπρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ